

DR. TAKÁCS ISTVÁN A MÉRNÖK ÉS AZ EMBER

ISTVÁN TAKÁCS THE ENGINEER AND THE MAN

Rudolf Péter*

ABSTRACT

A közlemény Rudolf Péter előadását foglalja össze, amely elhangzott 2012. szeptember 26-án a Richter Gedeon Zrt-ben tartott emlékülésen.

This announcement summarize the presentation of Péter Rudolf, what held at the Memorial Meeting of the Richter Gedeon Zrt on the 26th September 2012.

Takács István 30 évig volt a főnököm, 30 évig szinte nap mint nap találkoztunk és együtt dolgoztunk. Ez alatt az idő alatt rengeteg élmény, benyomás ért, kapcsolatunk mondhatni baráttivá vált. Előadásomban a történelmi áttekintésen túl a Főnökről, mint emberről, mint munkatársról is beszélnék, jellemének, emberi tulajdonságainak néhány jellemző vonását kiemelve.

1954-ben végezte el a Budapesti Műszaki Egyetemet és – biztosan nem véletlenül – a Vegyipari Gépkísérleti Intézetben helyezkedett el. Bár itteni pályafutása csak néhány hónapig tartott, miután a céget jogutód nélkül megszüntették, az itteni munkája szinte egész életében befolyásolta tevékenységét. Még ugyanabban az évben a Kőbányai Gyógyszerárugyárban helyezkedett el és az akkoriban szárnyait bontogató vegyipari gépészeti tevékenység első képviselője lett. Néhány év múlva már az éppen megalakult Szerkesztési osztály vezetésével bízták meg és bár beosztása az elkövetkező 35 évben nem változott, a tevékenysége és személyes súlya a cég életében annál inkább. Ebben az időben a gyár nagy fejlődésnek indult és a néhány fős tervezői csoport rövid időn belül 30–35 fős ütőképes tervezői gárdává fejlődött a keze alatt. A teljesség igénye nélkül említenék meg néhány nagyobb projektet, mint például a B12 és a Sztteroid fermentációs

*cégvezető, Holimex Mérnöki és Kereskedelmi Kft.

és feldolgozó üzemeket az új Spironolakton üzem, a Vincamin és Heparin gyártás extrakciós és feldolgozó vonalait vagy éppen az indiai Themis céggel közösen Indiában létesített B12 üzem tervezését.

De Takács István nem merült el a hétköznapi taposó malmában. Elindította, megszervezte és igazgatójaként vezette a vegyipari technikus képzést és nem adta fel egyéni tudományos ambícióit sem. Megírta kandidátusi disszertációját egy új rendszerű folyamatok szilárd-folyadék extraktorral és sikeresen meg is védte azt. Néhány év elmúltával elnyert egy angliai ösztöndíjat, amely időszak terméke egy új, pulzálóttatott folyadék-folyadék extraktor volt. Amint már utaltam rá, az újdonságokhoz való viszonya első munkahelyének megszűnésével nem hunyt ki benne – visszaköszön a múlt – a 70-es évek közepén a saját osztályán belül létrehozta a

Gépkísérleti műhelyt, ahol vezetésével számos műveleti újdonság született.

A 80-as években szakmai tevékenységének újabb állomása a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem címzetes egyetemi tanári címe, ahol éveken keresztül oktatott.

Pályája végén sokat foglalkozott a gyár területének koncepcionális fejlesztésével. Olyan terveket vetett papírra, melyeket a legnagyobb jóindulattal is csak álmódóznak vagy nagyon nagyon hosszú

távú elképzelésnek tudtunk tekinteni. És nekünk, kishitűeknek nem lett igazunk, ő még megérte, hogy nagyvonalú elképzelései valóra váljanak.

Azt hiszem feltétlenül meg kell említeni szakmai és emberi kapcsolatát a Richter legendás főmérnökével, Pillich Lajossal, akivel kölcsönösen nagyra tartották egymást és évtizedeken keresztül nagy egyetértésben működtek együtt.

És akkor most néhány szót Takács Istvánról a főnökről, az emberről.

„A munkatársaival közvetlen viszonyban volt, nem volt az a típus, aki 3 lépés távolságot tartott. Mint ötöd-éves egyetemista kerültem az osztályra és már akkor – kimondani is szörnyű – 51 évvel ezelőtt, azzal kezdte, hogy tegezödjünk, pedig ez akkoriban még nem volt szokás. A szobája ajtaja fizikailag és átvitt értelemben is mindig nyitva volt, bármikor bármilyen ügyben lehetett vele beszélni

Úgy tudott fegyelmet tartani, hogy egy hangos szava nem volt, nem alkalmazott adminisztratív eszközöket, de ezzel együtt mindenki tudta, mit lehet és mit nem.. Nyitott volt, nyílt volt, de viszonzásul elvárta az őszinteséget. A hibákat be kellett vallani és attól kezdve oroszlánként védte az embereit. Így történhetett, hogy az akkoriban 6000 főt foglalkoztató Richterben úgy érezhettük, mintha egy kis családi vállalatnál dolgoztunk volna.

Az osztályon nem tűrte az intrikát, kollégák mőszerolásának legkisebb jelét sem. Ahogy kifelé megvédett minket, ugyanezt tette befelé is.

Nagyon tudott lelkesedni és lelkesíteni. Ha valami tetszett neki, akkor addig gyözködött bennünket, amíg ránk is átragadt a lelkesedése. Bizonyos értelemben talán kicsit naiv volt, de ezért is tudott olyan őszintén lelkesedni.

Rendszerező típus volt, ez minden levelében, minden írásában megnyilvánult. Ez segítette abban is, hogy el tudta végezni azt a hatalmas munkát, amivel a Richter vagy éppen Kőbánya múltját feldolgozta.

Fogékony volt az újdonságokra és ha valamilyen új megoldásról látott hallott, nem ült rá az információra, hogy majd adott esetben saját jól-informáltságát bizonyítva előadja, hanem megosztotta azt kollégáival. Emlékszem például, amikor a 60-as évek közepe táján

először nyílt alkalom, hogy talán az egész gyárból ő egyedül kijutott Frankfurtba az Achema vegyipari világkiállításra. Hazatérve olyan részletes beszámolóval tartott, hogy úgy érezhettük, mintha mi is láttuk volna a kiállítást.

Talán erőltetettnek tűnik az utalás, de úgy gondolom, hogy a napi munkájában is több módon megjelent az újhoz való viszonya. Nem akart mindent a már ismert rutin segítségével megoldani, mindig előre akart lépni, mindegy volt, hogy egy új gyártó csarnokot kellett tervezni vagy egy új berendezést. Ennek folyamánya – és nem célja – volt, hogy számtalan szabadalma volt. Az, hogy ezek közül mi volt a gyakorlatban valóban használható és mi nem, az már attól függött, hogy meglódult fantáziáját tudta-e, tudtuk-e féken tartani.

Amint az az eddigiekből kiderül, látva azt a széles skálát, amit tevékenysége felölel, elmondhatjuk, hogy Takács István nem volt átlagos ember. Mindannyian megtapasztalhattuk az ilyen típusú vezetők esetében, hogy erős egyéniségük és átfogó tevékenységük egy egész közösséget fel tud emelni, de távozásuk után gyakran a nimbusz és a csapat rövidesen eltűnik. Az ilyen jelenségre szoktam mondani: one-man-show. Úgy gondolom, hogy Takács István nagyságát éppen az bizonyítja, hogy az ő esetében nem ez történt. Ő csapatot épített, mondhatnám nevelt és amikor ő eltávozott, a munka töretlenül folytatódott, sőt a rendszerváltás adta lehetőségek következtében még magasabb szintre került. Túlzás nélkül állítható, hogy az általa alapított és útnak indított csapatból piacvezető mérnök-iroda lett és az időközben más vizekre evező munkatársai is a tőle kapott jó útravaló segítségével megállták helyüket és jó hírét vitték szakmai bölcsőjüknek.

DR. FÁBRY GYÖRGYNÉ
ÁCS JULIANNA

TAKÁCS ISTVÁN EMLÉKÉRE

Doktor Takács Istvánra emlékezünk.
Mérnök-tanárként jó vezető. A gyár
Díjazta munkáját, amelyet
Többszörösen is kiérdemelt volt.

Számos találmány részese, mentora.
Miskolci gépészkar Bioművelet
Tárgy címzetes professzorává
Hívta; e munka is jól sikerült.

A munkatársakkal szigorúan bánt,
Ám védte őket, bármi is volt a baj.
Mérnöki szakágban egész a
Kandidátusi magasba ért fel.

Fantasztikus vágy vitte előre őt:
Tudás, elemzés és elhatározás.
Mindent alárendelt e tervnek.
Tán ez a titka Takács doktornak.

Szintiszta életműve előragyog.
Bár módszerét most átveszi sok utód,
Ám mégis érződik hiánya...
Él az emléke, amíg mi élünk!